

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 39 (2118) 1998 m. spalio mėn 6 d.

Eina 43-čius metus

Melbourne

MINTYS SPALIO MĖNESIUI

Kun. K.J. AMBRASAS, SJ

Vienąkart Napoleonas, sėdėdamas teatre, pamatė, kad jo adjutantas visą laiką laiko pasikišęs ranką po munduro skvernu. Imperatorius, nieko nesakęs, pamažėle ima ir ištraukia tą ranką iš po skverno. Kai joje Napoleonas pamatė rožančių, tepasakė: "Dabar tavimi pasitikiu dar labiau negu anksčiau. Daryk taip ir toliau..."

Žinoma, geriausia rožančių kalbėti bažnyčioje, prieš Švenčiausiąjį Sakramentą, bet kas šitai ir kiek taip gali padaryti? Tai būtų gražiausia ir pagarbiausia. Tačiau jokių būdu nebus nei maldos išniekinimas, nei pažeminimas, jei mes jį kalbėsime prie prekystalio, laukdami eilutėje pieno ar duonos; jei kalbėsime jį traukinyje ar autobuse; jei jo karolėlius varstysim, laukdami susitikimo vietoje pažįstamo, ar tol, kol padavėjas restorane mums atneš pietus. Tėbūna tarsi tarp palydovo ir kosminio centro palaikomas nuolatinis ryšys, nuolatinis mūsų pagarbos, padėkos ir prašymų kartojimas.

Tėbūna čia gyvas, jautrus atsiliepimas į tą dangaus Karalienės nesiliaujantį maldavimą: kalbėkite rožančių, kuris yra galingas ginklas išmelsti taikos, laisvės, ramybės mūsų šeimoms, tautoms, visam pasauliui. Išgirskime šį Taikos Karalienės dabar primygtinai kartojamą prašymą. Auka, kančia, išmalda, tylą, santūrumo praktika prie stalo, vaišėse, visame gyvenime.

Rudens angelas, A. Žiupsnytė (Kaunas, 1991)

Ištižimui, apsirijimui, neskaistumui, palaidumui, prieš pastatykime valingumą, ryžtą, dorą, visapusišką santūrumą, kuris turi būti neiškraipytas, bet išradingas,

kūrybiškas. Kaip nuodėmės ir nesaikingumo formos randa vis naujus pavidalus, naujus išraiškos ir vaizdavimo būdus, taip ir nuovokus, tiesą ir gėrį širdyje nešiojant katalikas gali ir turi išradingai savo kasdieniame gyvenime kiekvieną akimirką rasti progų, kaip suvadelioti savo netvarkingą mintį, bėglų ir dažnai ne ten, kur reikia, nukrypstantį žvilgsnį, skersą žodį, kaip suveržti pavadžius savo netinkamam elgesiui viešumoje ir pačiam su savimi. Reikia nuolatinės kontrolės savo jausmui, mostui, kad bent šiek tiek būtų pasipriešinta perdėtam mąstymo, elgesio ir gyvenimo liberalizmui, neribotam laisvos minties ir elgesio savivaliavimui, kuris neretai nuveda į nusikaltimą ir maištą tiek tautų, tiek ir dvasios gyvenime.

Ypač per šį mėnesį skirkime daugiau maldos, aukos ir atgailos darbų už mūsų šeimas, už mūsų visos tautos šeimą, kuri taip

susiskaldžiusi, taip ardoma vidaus ir išorės veiksnių. Tad galinga savo malda, itin rožančiaus ginklų susivienykimė į nuolatinį ir sutartinį prašymą:

- Geroji ir išmintingoji šv. Šeimos Motina, kuri ant savo kelių laikei Kūdikių Jėzų, priimk ant savo kelių kartu ir mus, besiblaškancius ir net kartais nustojančius vilties savo galingu užtarimu! Tėbūna rami mūsų širdis Tavo motiniškos globos artumoje! Tėbūna mūsų tėvynėje ir visame pasaulyje visad giedras, saulėtas dangus... Išmelsk mums malonės, kad visos šeimos grįžtų prie altoriaus, į bažnyčias, kad imtųsi kasdienės maldos, kuri būtų ne tik vieno nario, bet ir visos šeimos lūpose. Kad mūsų šeimose būtų bendrai skaitomas Šv. Raštas, bendrai aptariami rūpesčiai ir sunkumai, kad šeimose, tuose Dievo kūriniuose, gražiausiai išsiskleistų Dievo tiesos ir meilės spinduliai. Tetampa mūsų šeimoms palaimos, savitarpio supratimo ir gėrio šaltiniai.

"Liaudies priešais". Sovietų Rusija darė visa, kad sumažinti lietuvių skaičių, o mūsų komunistų partijos vadai atvirai kalbėjo, kad reikia padaryti Lietuvą be lietuvių. Sničkus partijos agentams sakydavo "Kuo mažiau bus lietuvių, tuo lengviau bus valdyti", todėl jis ir organizavo masinius vežimus į Sibiro gulagus ir atsisakė Karaliaučiaus, kur būtų galėjęs perkelti tuos šimtus tūkstančių lietuvių, kuriuos išvežė į Sibiro vergiją bado mirčiai.

Nepasibaigė Vilniaus krašto lietuvių vargai ir atgavus Nepriklausomybę. Mūsų kairiojo sparno partijos vis dar ilgėjosi Maskvos "globos" ir nieko negelbėjo Vilniaus lietuviams steigiant savo mokyklas, spaudą ir jaunimo organizacijas. Vilniaus lietuviai vis dar iš seno įpratimo buvo laikomi "Liaudies priešais".

Spalio 9-toji yra minima kaip mūsų Vilniaus diena. Nors kai kas ir sako, kad dabar kalbėti apie Vilniaus problemas nebėra reikalo, bet taip nėra. Į mūsų Vilnių kešinasi rusai, gudai ir lenkai. Tiesa rusai šiandien Vilniaus dar nereikalauja bet ir jo neatsisako. Pažvelkime tik į lenkų spaudą ir kiek milijonų dolerių skiriama lenkų organizacijoms. Dabartiniu metu lenkams pulti Vilnių būtų sunku, nes reikėtų veržtis per dabartinės Gudijos žemės Lydą ir Gardiną. Tai lenkus įveltį į karą su Gudija, o gal ir Rusija. Tada pajudėtų ir Vokietija, norėdama atgauti Stetiną, nes tą miestą valdo lenkai neteisėtai. Jiems Potsdamo konferencijoje buvo leista užimti tik Neisės ir Oderio liniją, bet lenkai savo nelaimėi išlipo 15 km. Per Oderį ir užėmė Stetiną.

Šiandien spalio 9-tosios dienos proga prisimindami mūsų sostinės Vilniaus reikalus, pasvarstykime kaip mes galėtume padėti to krašto lietuviškoms mokykloms, jaunimo organizacijoms ir lietuviškai spaudai. Jeigu nebus lietuviškų mokyklų, nebus ir lietuviškai galvojančio jaunimo, kuris užtikrintų to krašto ateitį.

Mūsų Vilnius

1920 m. spalio 7 d. lenkų atstovai Suvalkuose pasirašant sutartį su Lietuva, bučiuodami kryžių prisiekė Vilniaus nepulti, bet už dviejų dienų savo šventvagišką priesaiką sulaužė ir užgrobė mūsų sostinę Vilnių. Tas įvykis taip giliai pažeidė lietuvių jausmus, kad per 19 metų mes atsiribojome nuo Lenkijos ir neturėjome jokių diplomatinių santykių.

Lenkai vis mėgsta tvirtinti, kad Vilnius buk tai esąs lenkiškas miestas, kaip jis gali būti lenkiškas, jeigu Vilniuje buvo mūsų pirmojo karaliaus Mindaugo pilis ir Gediminas ten perkėlė Lietuvos sostinę, o 1918 m. vasario 16 d. ten buvo paskelbta Lietuvos Nepriklausomybė.

1920 m. spalio 9 d. užimdami Vilniaus miestą lenkai taip pat nedrįso dar sakyti, kad užima lenkišką miestą, bet visur skelbė, kad padeda "Vidurinės Lietuvos" gyventojams ir visur skelbė, kad jie yra sukilusi Vidurinės Lietuvos vyriausybė. Jie net fiktyvius seimo

Rašo Albinas POCIUS

rinkimus organizavo ne lenkų, bet vidurinės Lietuvos vardu ir pašto ženklus išleido vidurinės Lietuvos įrašū. Tas jų "šeimas" aišku buvo tokios pat vertės, kaip 1940 m. Kaune įvykęs "Liaudies seimas". Lenkų suorganizuotas "Vidurinės Lietuvos" seimas nubalsavo prisijungti prie Lenkijos, o "Liaudies seimas" netik atstovams, bet publikai ir salėje esantiems atvestiems raudonarmiečiams, nubalsavo prisijungti prie Sovietų Sąjungos.

Vokietijos kancleris Bismarkas, kuris sakėsi esąs lenkų draugas, savo knygoje išleistoje 1913 m. rašė: "Lenkų smerktinas ypatumas yra neteisybės pamėgimas ir su tuo susijęs svetimos naudos gobšumas. Pasikliauti lenkais yra stoka politinės nuovokos". Kaip daug nukentėję nuo pat Unijos laikų ir Vilniaus užgrobimo, mes prie Bismarko pasisakymo neturime nieko nei pridėti nei atimti.

Kada mes sunkiai kovojome prie Dauguvos su bolševikais ir prie Radviliškio su bermontininkais, lenkai mus užpuolė ir užgrobė mūsų sostinę Vilnių. Jie per 19 metų stipriai sulenkino visą kraštą, naikindami lietuviškas mokyklas, uždarinėdami lietuvišką spaudą ir jaunimo organizacijas. Šiandien Vilniaus krašto lenkų mažuma reikalauja didesnių teisių savo mokykloms negu jas turi lietuviai, bet pamiršta ką jie darė lenkų okupacijos metais. Šiandien lenkai Vilniaus krašte turi dvigubai daugiau mokyklų, negu jų turėjo lenkų okupacijos metais. Lenkų mokyklas sukūrė sovietų valdžia norėdama sumažinti lietuviškųjų skaičių.

Nemažai Vilniaus krašto lietuviai nukentėjo ir bolševikų okupacijos metais. Nors Vilnius ir priklausė Tarybinei Lietuvai, bet lietuviai nesijautė esą to krašto šeiminkai. Pirmieji visur šeiminkavo rusai, po to gudai su lenkais, o lietuviai buvo laikomi

Amerikos lietuviai, palikę gilus pėdaskus

(Tęsinys iš "TA" Nr. 38)

Dr. Tomas MICHALSKIS

Stebino ir amerikiečius

Kritikos sulaukė kun. Jaskevičius ir jo bendradarbiai ne tik iš Maskvos. Kai kurie amerikiečiai, atvykę į instituto patalpas, nustebdavo. Visur rusiškos knygos, komunistinė spauda – "Pravda", "Izvestia", "Krasnaja zvezda", "Problemy komunizma". Profesoriai atvykdavo iš Maskvos, Kazano, Leniningrado, Vilniaus ir Kauno universitetų. Amerikiečiai studentai kalbėdavosi tarp savęs rusiškai, kai kurie be jokio akcento! Netoli minėto instituto buvo popiežiaus Jono XXIII Centras, Rytų apeigų katalikų šventovė, kur per pamaldas buvo giedama "Gospodi pomilui!" Tuo domėjosi amerikiečiai studentai, susipažindami su slavų dvasinė tradicija bei kultūra. Vienoje rankoje buvo marksizmo-leninizmo klasika – Lenino, Stalino raštai, kitoje – Dostojevskio, Puškino ir Solovjovo raštai. Atvykę "išvietinti" (dipukai) priekaištaudavo: "Koks čia 'lietuviai' tas direktorius Jaskevičius su slaviškai skambančia pavarde? Jei ne komunistas, tai tikrai 'rausvas'."

Lietuviai dėstytojai

Lietuviai prof. dr. Antanas Vasys, kuris save vadindavo "dvigubu- dipuku", nes buvo išstremtas iš Rusijos bolševikų, ir vėliau išstremtas iš Lietuvos, dėstė rusų kalbą ir istoriją. Taip pat institute dirbo kun. dr. Kazimieras Gečys ir Aldona Šlepetytė. Vėliau atvyko jaunas amerikietis lietuvių kilmės Richard Mills dėstyti. Tuomet Fordhame profesoriavo dr. Konstantinas Račkuskas, žymus pirmosios Lietuvos respublikos teisininkas ir dviguba daktarė, Amerikos lietuvaitė Ruth Witkus (Rūta Vitkaitė). Nė vienas jų nebuvo baigęs kokios nors "aukštos partinės mokyklos".

Visos tautybės institute kultūringai ir gražiai gyveno. Kitatautčiai žavėdavosi lietuviais: tokia maža tauta įnešė tiek gero į bendrą universiteto gyvenimą! Jų tarpe buvo lenkas, žymus tarptautinio masto istorikas Oskaras Haleckis, buvusio caro Nikolajaus II ambasadoriaus Vatikane dukra Elena Izvolskaia ir rusų kunigaikštis Urusovas. Jie atvykę į Fordhamą suprato, kad lietuvių tauta dar gyva, kultūringa ir pajėgi, ne kokia etninė grupelė, patekusi į "istorijos šiukšlyną".

Lietuvių kalbos kursai

Kun. Jaskevičiaus ir dr. A. Vasio iniciatyva 1956 m. buvo įsteigti lietuvių kalbos kursai

A. a. kun. VLADAS KAROLIS JASKEVIČIUS, SJ, 1916-1996

Fordhame. Kiek vėliau pradėjo veikti vasarinis Lietuvių institutas. Susirinko entuziastiškas būrys studentų-pasauliečių, dvasiškių ir vienuolių, kilusių iš senosios ir naujos pokarinės ateivijos. Deja, dėl stokos studentų ir lėšų Lietuvių institutas neilgai gyvavo, nors vėl buvo dr. A. Vasio ir studento Tomo Michalskio pastangomis atgaivintas. Šioje veikloje dalyvavo ne tik profesoriai lietuviai įdarbinti Fordhame universitete, bet ir visa eilė pirmosios Lietuvos respublikos inteligentijos – Juozas Brazaitis, Pranas Naujokaitis, Stasys

Barzdukas, Leonardas Dambriūnas, Juozas Kazickas, Vincas Mačiūnas, Kostas Ostrauskas, Simas Sužiedėlis, Vincas Trumpa, kun. Stasys Yla ir kiti buvo kviečiami skaityti paskaitas.

Saulėlydžiui atėjus

Po 17 metų veiklos institutas Fordhame arių kilmės administracijos buvo išdalintas į universiteto skyrius. Liberalų tarpe įsigalėjo Chruščiovo "peaceful coexistence" nuotaika, kuri palietė net katalikišką Amerikos mokslo elitą. JAV valdžia pradėjo siaurinti finansinę paramą institutui. Kun. Jaskevičiaus institutas, kaip stiprus vienetą dingio. Jis pats išėjo į pensiją ir pradėjo eiti savo naujas "Assistant Director of Alumni Affairs" pareigas. Taip pat pradėjo kristi senosios kartos lietuvių šviesuomenės žvaigždės – vienas po kito išėjo į pensijas arba amžinybėn. Ne mažai naujai atvykusių iškeliavo iš Niujorko apylinkių į kitas JAV valstijas.

Atėjo ir kun. Jaskevičiaus saulėlydis. Jo akademinė karjera pasibaigė, grįžo į sielovadinę veiklą. Dar būdamas instituto direktorium, sutuokdavo jaunos studentus, krikščioji jų vaikus, laidavo jų tėvus ir ypač užjautė tuos, kurie žuvo kovoje su komunizmu Vietname.

Vieną savaitgalį sutuokė studentą su būsimą žmona šeštadienį, sekantį antradienį laidavo to studento geriausią draugą, žuvusį Vietname.

Jam rūpėjo Lietuva

Savo 80 metų velionis atidavė Dievui, tėvynei Amerikai ir Lietuvai. Visur kėlė Lietuvos ir lietuvių vardą. Jisai sulaukė Sov. Sąjungos griuvimo ir laisvos bei nepriklausomos Lietuvos. Paskutiniu laiku dažnai lankė Lietuvą. Pagaliau apsigyveno prie Šv. Kazimiero šventovės Vilniuje. Dalyvavo Lietuvos jėzuitų provincijos atstatyme. Jam rūpėjo po sovietmečio Lietuvos problemos. Jis aktyviai prisidėjo prie lietuvių religinės šalpos veiklos. Jo iniciatyva Fordhame universiteto studentai ir profesoriai surinko ir išsiuntė į Lietuvą tūkstančius mokslinių knygų. Savo akimis matė sovietų padarytą žalą lietuvių tautai. Jam rūpėjo stoka pašaukimų į dvasiškius posovietinėje Lietuvoje ir išeivijoje. Dar skaudžiau jį palietė kai kurie iš Vakarų Lietuvoje įsivirti peiktini dalykai. Jis pamatė, kad kova Lietuvoje, kaip ir modernioje Amerikoje, pasilieka "dvasinė kova už tiesą".

Gaila, kad lietuvių tauta prarado vieną iš žymiausių dvasios vadų. Klausimas dabar – kur atžalynas? Dar gal per anksi matyti visą pasėtą kun. Vlado Jaskevičiaus derlių.

Ir pusdievis, ir niekas

Kun. dr. Karl SCHULER

Šios dienos Evangelijos skaitinys atskleidžia dvi skirtingas Jėzaus mokinio puses, netulusias viena nuo kitos kaip dangus nuo žemės. Pirmojoje skaitinio dalyje Jėzaus mokinys yra nelyginant pusdievis, galįs atlikti tikai Dievui įmanomus darbus; antrojoje jis – samdinys, niekuomet nesijaučiąs pakankamai padaręs savo ponui ir galiausiai pareiškiąs, kad jis yra niekas. Jėzaus mokinys turi išitekti tarp šių kraštutinumų, teisingiau: jis turi stengtis juos suglaudinti.

Pasakojimas prasideda apaštalu prašymu: "Sustiprink mūsų tikėjimą! Koks tikėjimas čia turimas galvoje? Tikriausiai ne tie keli įsakmus teiginiai, surašyti "tikiu į Dievą" maldoje, o tikėjimas, kuris daro stebuklus. Nikodemus sako apie Jėzų: "Niekas negalėtų padaryti tokių ženklų, kokius tu darai, jeigu Dievas nebūtų su juo" (Jn 3, 2). Tikintysis yra tarytum suaugęs viena su Dievu. Jis ne tik gyvena, bet ir veikia Dievo vardu. Pagal Žyd 11, 1: "Tikėjimas laiduoja mums taiką, ko viliamės, įrodo tikrovę, kurias nematome". Vieniybė su nematomuoju Dievu, juo ji visuotinesnė, juo ir ryšys su Visagaliu yra glaudesnis: jis gali pereiti ir

Dievo veikimo sritį, nusitęsti į Jo kūrybos horizontus. Jis gali ne tik pagydyti ligonį – tai daro kartais ir prigimtinę gydymo dovaną turintys žmonės, - bet ir valdyti gamtos reiškinius, daryti darbus, kurie normalioje gamtos tvarkoje nevyksta. Mūsų Evangelijos skaitinyje pateiktas pavyzdys: medžiui įsakoma išsirauti ir pasisodinti jūroje, ir jis paklūsta. Pagal Mt 17, 19 ir 20, 21 tikintysis įsako kalnui persikelti į kitą vietą arba mestis į jūrą, ir taip atsitinka. Dėl šio palyginimo vaizdingumo net kasdienėje žmonių kalboje yra priėjęs posakis: "kalnus kilnojantis tikėjimas". Tai, atrodo, ne svetima buvo ir šv. Pauliaus mąstysenai (1 Kor 13, 2).

Kitas klausimas, ar giliai tikintys žmonės taip teatralizuotai demonstruoja savo tikėjimą? Jie nekilnoja kalnų ir nepersodinėja į jūrą medžių. Stebuklai daromi ne šiaip sugalvojus, o kai tai įkvepia ir kai to nori Dievas. Net ir Jėzus darė stebuklus tik ten ir tik tuomet, "kai Viešpaties galybė skatino jį gydyti" (Lk 5, 17). Dievas, veikdamas kūriniuose, daro tik prasmingus darbus. Todėl ir didelio tikėjimo žmonės – šiandien juos mes pavadinume šventaisiais – daro irgi tik tai, kas iš tiesų yra prasminga. Be abejonės, tam tikra erdvė būna palikta ir žaismei. Antai apie Dievo išmintį Šventasis Raštas kalba taip: "Kasdien buvau jo džiaugsmas, visad prieš jį džiūgaudama, džiūgaudama jo gyvenamame pasaulyje, rasdama džiaugsmo žmonių" (Pat 8, 30 ir t.). Gal kartais pažaidimas kalnu ar medžiu gali būti tokio džiaugsmo išraiška?

Ir antroji perikopės dalis nėra lengvai suvokiama. Ji, atrodo, griaua visas išankstines socialines nuostatas. Samdinys neturi savo verslo, kuris jį saugotų nuo išnaudojimo. Jo ponas yra nedidelio

ūkio bei namų savininkas. Jis turi tik tą vieną tarną, kurio pareiga prižiūrėti žemę ir gyvulius, o po darbo jam dar tenka padėti nuveikti namų ruošos darbus. Juo mažesnis ponas, juo jo reikalavimai griežtesni. "Argi samdiniui dėkojama, kad jis atliko, kas jam liepta" (9). Mes turėtume žinoti, kad viena iš daugelio žmogaus teisių yra teisė jausti į tam tikrą kultūrą ar tam tikrą socialinę santvarką. Krikščionybė negriauna tos tvarkos revoliucijomis, o keičia struktūras iš vidaus. Pavyzdys – vergija. Ji nebuvo iškart atmesta, bet kažkaip, ugdant žmogų iš vidaus, su ja buvo atsisveikinta. Paskaitykime šv. Pauliaus laišką Filomenui.

Jėzus savo palyginimu nori pasakyti, kad mokinys privalo išsaugoti esminį kūrinių santykį savo Kūrėjo link, t.y. žmogaus santykį su Dievu. O šeiminingo įpareigojimai, apie kuriuos kalbama palyginime, žemės ir galvijų bandos priežiūra – tai Jėzaus ir Jo apaštalu skelbiamos pasiuntinybės simbolis. Tai – bendruomenių kūrimas, visas būsimasis sielovados darbas. Jį ir traktuoti reikia kaip skolą, kaip įsipareigojimą, o ne kaip kažkokį ypatingą žygdarbį: "Esame nenaudingi tarnai. Padarėme, ką turėjome padaryti" (10).

Tarnauti reikia iki visiško visų jėgų atidavimo. Ar tai gali būti reklama tiems, kurie renkasi pašaukimą tarnauti Bažnyčiai? Kategoriški Viešpaties reikalavimai skamba nuolat, bet jie neužgožia kitų jo pasakymų: "Gerai šaunusis ir ištikimasis tarne! Kadangi buvai ištikimas mažuose dalykuose, aš tau pavesiu didelius. Eikš į savo šeiminingo džiaugsmą!" (Mt 25, 21). Arba: "jis susijuos, susodins juos prie stalo, ir eidamas aplinkui, patarnaus jiems" (Lk 12, 37). Turbūt niekas nesupras to geriau už bedarbį, kuriam pats darbas ir tai, kad jis turi kasdienės pareigas, yra didžiulė laimė. Tai tavo gyvenimą daro prasmingą. (Iš "Bažnyčios Žinios")

TĒVIŠKĒS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Šidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$40. Kituose kraštuose \$45. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų ir pasirašytų straipsnių turinį neatsakoma. Redakcija korespondencijas taisy savo nuožiūra.

RINKIMAI

Rašo dr. Jonas KUNCA. MD

Šį kartą rinkimai Australijoje vyks ypatingose aplinkybėse. Pasaulio masto krizė žada atsiliepti į šalies ekonomiką daug daugiau negu pranašavo mūsų politikai. Eksportai, kurių didesnė dalis eina į Aziją, gerokai sumažės. Azijos turistų skaičius irgi.

Vėl, piliečiai yra apsvylę abiem didžiojom partijom: liberalais ir darbiečiais. Bet kitokio pasirinkimo nėra. Balsus teks atiduoti už vieną iš jų. Greičiausiai bet kurios pusės laimėjimas bus labai mažas. Dėl to senate didelį svorį turės One Nation atstovai. Taigi valdžia žada būti silpna, visad ieškant mažųjų partijų paramos.

Rinkimų kampanija parodė, kad abiejų didžiųjų partijų vadai neturi platesnės ateities vizijos ir maitina rinkėjus visokiais pažadais. Darbiečiai sako, kad jie sumažins bedarbių skaičių iki 5% per 6 metus. Tokių optimistų nematome kitose pasaulio šalyse. Mat, bedarbių skaičius vis didėja dėl technologinės pažangos, dėl privatizacijos ir firmų bei bankų susivienijimų.

Liberalai siūlo naują mokesčių sistemą: GST, bet rinkėjams nepaaiškina jos reikšmės. Suprantama, kad vyriausybė tikisi taip surinkti daugiau mokesčių. Bet kartu vadai tyli apie užsienio korporacijas, kurios iki šiol beveik nemoka jokių mokesčių. O čia dalykas eina apie didžiules sumas. Jei tyli, tai galima manyti, kad negalvoja spręsti šitos problemos. Australijos užsienio prekybos balansas yra pavojingai neigiamas. Tai valstybei svarbus dalykas. Bet apie tai irgi abiejų partijų vadai tyli.

Rinkėjams atrodo, kad pretendentai į valdžią arba nežino ką daryti, arba nemoka aiškiai išreikšti savo minčių. O vistiek rinkimai įvyks, ir turėsime ko gero naują valdžią. Tik daug iš to tikėtis nėra ko. Ekonominė Australijos padėtis žada blogėti. Tai pajusime ateinančiais 1999 metais. Berods

politikai tai jau žino. Dėl to ir rinkimai yra pirmalaikiai. Eksportuoti galėsime tik tiek, kiek iš mūsų perka kiti kraštai. O jie pirsks mažiau dėl recesijos Azijoje ir beveik visam pasaulij. Jei nenorim lįsti į dar didesnes skolas, teks mažinti valstybės išlaidas, mėginti apstabdyti nereikalingų prekių įvežimą. Globalistinė sistema yra prieš bet kokius importų suvaržymus. Bet nebūtinai mums reikia į tai per daug atsižvelgti. Juk jau daug kam yra aišku, kad šita kapitalistinė sistema atgyveno savo amžių. Ją reikia reformuoti nežiūrint spekuliantų opozicijų. Kuri bebūtų, nauja valdžia privalėtų į tai atkreipti dėmesį ir turėti prieš akis krašto interesus. Visiškai laisvą rinką būtų laikas kiek pažaboti. Vyriausybės turi kontroliuoti bent dalinai valstybės gyvenimą ypač visuotinės ekonominės krizės metu. Kitaip galime įbristi į didelę bedą. Visad lengviau laiku apsaugoti nuo tokių nelaimių.

Reikia pripažinti, kad valstybės kontroliuojančios savo finansus ir bendrai ekonomiją iki šiol išvengė Azijos krizės padarinių. Tokia yra Kinija. Malazija irgi mėgina pati sau padėti nepaisydama TVF nuostatų. Rusija aplinkybių buvo priversta įvesti valiutų judėjimo kontrolę, tik gana vėlai, kai žala jau yra padaryta.

Rinkimų proga ir Australijai verta atydziau žiūrėti į ateitį, į vis naujai susidarancias aplinkybes. Šio meto ženklas yra visų rūšių nestabilumas, kuris verčia vyriausybę prie jo prisitaikyti. Senos laisvos rinkos ir globalizacijos taisyklės nebūtinai tebegalioja. Liberalai ar darbiečiai, patekę į valdžią, jei nori triumfuoti, turės daug ką persvarstyti ir pakeisti. Tik taip galėsime pritaikyti prie besikeičiančių aplinkybių žengdami į naują tūkstantmetį.

Grįžtant prie pačių rinkimų, gali būti, kad dalis apsvylusių liberalais ir darbiečiais ko gero gali atiduoti savo balsus už One Nation, tuo išreikšdami savo protestą.

Žala šiandien – atpildas rytoj

Dabartinė Rusijos krizė visus įtikino, kad prieš dešimtį metų Lietuva pasirinko teisingą kelią, verždamasi kuo toliau iš sovietinės erdvės. Šią nenuginčijamą tiesą priminė Seimo pirmininkas V.Landsbergis, pradėdamas naują politinį sezoną – rudens parlamentinę sesiją. "Kiek suspėjome nutolti nuo finansinės katastrofos epicentro, tiek ir garantijų, kad mūsų neįtrauks", - sakė jis.

Seimo pirmininko nuomone, Lietuvos valstybei tenka laikyti egzaminą, kurį sėkmingai įveikė visiems įrodysime, kad jokių atžvilgiu nebesame Maskvos erdvėje. Kitaip sakant, Rusijos krizė – tai toks blogis, kuris mums gali išeiti ir į gera.

Prezidentas V.Adamkus mano, kad krizės Rusijoje fone išryškėjęs Lietuvos ekonominis stabilumas galėtų tapti dar vienu kriterijumi Vakarams sprendžiant, ar pakviesti Lietuvą stoti į Europos Sąjungą.

Premjeras G.Vagnorius taip pat įžvelgė tam tikros naudos mūsų šaliai iš Rusijos krizės pasekmių. Jis

pareiškė, kad jeigu Lietuva išlaikys pakankamą stabilumą, tai patrauks užsienio investuotojus, besitraukiančius iš kai kurių kaimyninių valstybių.

Šie svarstymai, atrodo, pagrįsti gana realiomis prielaidomis. Tačiau Rusijos krizės sukulto išbandymo nauda Lietuvai galima tik tolesnėje ateityje, o žala akivaizdi ir šiandien.

Vyriausybės atstovai, iš pradžių tvirtinę, kad Lietuvos ūkio ir finansų sistemos stabilumui ekonominė griūtis Rusijoje nekeltų jokios grėsmės, dabar ėmė skaičiuoti galimus nuostolius. Paskelbta, kad jie gali siekti net 1 milijardą 200 milijonų litų.

Tai esą pesimistinis variantas. G.Vagnorius įsitikinimu, nuostoliai būsią mažesni. Vis dėlto spėjama, kad Rusijoje gali būti įstrigę maždaug 200 mln. litų Lietuvos įmonių lėšų. "L.r."

Rusiją apėmęs chaosas sukėlė sumaištį Kaliningrade

Rusijos Kaliningrado srities gubernatorius Leonidas Gorbenka dėl susidariusios katastrofiškos ekonomikos padėties paskelbė įvedą srityje neaprašytą padėtį.

Kaliningrado srities administracija, vadovaujama gubernatoriaus L.Gorbenkos, prisiėmė atsakomybę už priimtą politinį ir ekonominį sprendimą.

Pasak pranešimo, šis sprendimas "nereiškia jokių piliečių teisių ir laisvių apribojimo".

Teigiama, kad Kaliningrado srities administracija tik siekia sukaupti pakankamą maisto ir degalų atsargų, garantuoti nenutraukiamą ikimokyklinių įstaigų, mokyklų ir ligoninių aprūpinimą maistu ir medikamentais bei baigti numyti derlių.

Žmonės nieko nežinojo

Kaliningrado srities gyventojai nežinojo, kad srities gubernatorius įvedė "kažkokią ypatingą padėtį".

Apie ypatingą padėtį nežinojo ir "Lietuvos ryto" kalbinti srities tarnybų pareigūnai. Tuo tarpu Kaliningrado administracijos darbuotojai šia tema kalbėjo labai nenoriai ir neaiškiai.

"Agentūra "Interfax" perdavė žinią apie ypatingą padėtį, o iš tikrųjų yra paskelbta ypatingoji situacija, - "Lietuvos rytui" sakė srities administracijos Informacijos komiteto vadovė Antanina Maidak. - Nėra ko slėpti, tai susiję su krize - trūksta kuro, medikamentų".

Prekiaujama tik duona

Administracijos aiškinimu, nepaprastasis režimas įvestas taip pat siekiant užkirsti kelią "nepagrįstam kainų augimui".

Nuo ekonomikos krizės pradžios vietos gaminių kainos Kaliningrade pakilo dvigubai, o įvežti produktai pabrango trigubai.

Kaliningrado administracija paragino visus srities gyventojus laikytis tvarkos ir rimties, nesipiktinti dėl padidėjusios maisto ir kitų prekių paklausos.

Valdžios teigimu, Kaliningrade kol kas yra užtekinai būtinų prekių atsargų. Tačiau vaizdas parduotuvėse tam prieštarauja.

Visur, kur prekiaujama duona, mėsos gaminiams, pieno produktais, nuo ankstyvo ryto nusidriekia ilgos eilės. Kaliningradiečiai perka viską. Dauglyje parduotuvių liko tik degtinė ir pigios cigaretės. Tuščios kaimo parduotuvių lentynos. Rusijos Baltijos flotilės admirolas

Vladimiras Jegorovas pranešė, kad flotilė turi maisto atsargų tik 40-čiai dienų.

Ištuštėjusiame pagrindiniame Kaliningrado turguje žmonės eilėse stovėjo tik prie duonos ir kooperatinių parduodamų miltų, o valstybės dotuojamose parduotuvėse - prie jautienos.

Gubernatorius nepasiekiamas

Kaliningrado srities Dūma pas L.Gorbenką nusiuntė savo delegaciją, tačiau deputatams su srities gubernatoriumi susitikti nepavyko.

Vietoj deputatų L.Gorbenka susitiko su srities jėgos žinybų vadovais, su kuriais aptarė saugumo padėtį Kaliningrade. Rugsėjo 3 dieną į Kaliningrado gatves protestuoti prieš kylančias kainas buvo išėję šimtai miesto milicininkų.

Kaliningrado srities dūmos frakcijos "Gintarinis kraštas - Rusija" vadovas Nikolajus Tulajevs pasiūlė priimti biudžeto pataisas, kurios numato iki 25-30 proc. sumažinti valstybės valdymui skirtas išlaidas. Už sutaupytas lėšas siūloma išmokėti atlyginimus biudžetinių organizacijų darbuotojams.

Drovimasi Lietuvos pagalbos

Deputatas Olegas Pavlišinas siūlo dėl pagalbos kreiptis į šalis kaimynės - Lietuvą ir Lenkiją. Jis mano, kad gubernatorius turėtų leisti panaudoti neliečiamas atsargas ir nesidrovėti paprašyti Lietuvos ir Lenkijos suteikti sričiai humanitarinę pagalbą.

Šis pasiūlymas sukėlė Kaliningrado dūmos nepasitenkinimą. Deputatams švilpiančiam O.Pavlišinui priminė, kad jam žinoma, jog Murmansko sritis jau kreipėsi dėl humanitarinės pagalbos į gretimas valstybes. Kaip žinoma, Kaliningrado maisto pramonė pagamina tik trečdali visų srityje suvartojamų produktų, o prekės iš užsienio nebeįvežamos.

B.Jelcino pozicija neižinoma

Rusijos vyriausybės aparato vadovo pareigas einantis Igor Šabdarulovas pareiškė, kad Kaliningrado gubernatorius neturėjo teisės skelbti nepaprastą padėtį, nes tai daryti gali tik prezidentas.

Tačiau B.Jelcinas Kaliningrado administracijos sprendimo nekomentavo.

"L.r."

RUSIJOS NOTA LIETUVAI

Rusijos ambasada Vilniuje įteikė Lietuvos užsienio reikalų ministerijai notą. Atkreipiamas dėmesys, jog "Lietuvoje tęsia veiklą kai kurios jėgos, siekiančios Lietuvos ir Rusijos Federacijos subjekto - Čėčenijos Respublikos santykiams suteikti tarpvalstybinį pobūdį".

Notoje teigiama, kad neseniai Lietuvoje lankėsi Čėčenijos užsienio reikalų viceministras M.Dudajevas ir "su oficialiais Lietuvos atstovais tarėsi dėl galimybės surengti dvišalį Lietuvos ir Čėčenijos valstybių

vadovų susitikimą".

Rusijos ambasados pranešime spaudai atkreipiamas dėmesys į rugsėjo 6 d. Vilniuje ir Kaune vykusius Čėčenijos nepriklausomybės dienos minėjimus, kuriuose dalyvavo oficialūs Lietuvos atstovai.

Ambasados nuomone, "kai kurios jėgos Lietuvoje mėgina kištis į Rusijos Federacijos vidaus reikalus", ir "tai gali rimtai pakenkti Lietuvos ir Rusijos santykiams".

Ivairios Žinios

Prezidento Valdo Adamkaus teigimu, Lietuva daug dėmesio skiria aplinkos apsaugai, tačiau vis dar kyla sunkumų sprendžiant su tuo susijusius klausimus.

“Todėl būtina glaudžiai bendradarbiauti su kitomis valstybėmis”, - pažymėjo Lietuvos vadovas, telefonu skaitydamas pranešimą Vašingtone surengtos aplinkosaugos konferencijos dalyviams.

Daugelį metų JAV administracijoje dirbęs žinomas gamtosauugininkas V.Adamkus savo pranešime pristatė Lietuvos strategiją pertvarkant energetikos sistemą ir kartu stengiantis išvengti neigiamo poveikio aplinkai.

Po to Prezidentas atsakė į konferencijos dalyvių klausimus.

Aistrų nuo pat pirmųjų posėdžių dienų turėtų sukelti tolesnis buvusių KGB darbuotojų likimo svarstymas. Prezidentas sudarė darbo grupę, kuri įvertins visus teisės aktus, reglamentuojančius buvusių represinės SSRS struktūros darbuotojų statusą Lietuvoje.

Centro sąjungos vadovai pažadėjo Prezidentui padėti parengti kvalifikuotą įstatymo, reglamentuojančio buvusių KGB etatinių bei slaptų darbuotojų statusą Lietuvoje, projektą. Savo variantą pateikė Seimo narys V.Čepas.

Siūloma penkeriems metams apriboti ne tik buvusių KGB darbuotojų, bet ir Lietuvos komunistų partijos centro komiteto bei jo padalinių rajonuose sekretorių, administracinių organų skyrių darbuotojų, vykdatūros bei teismų pareigūnų, vykdžiusių KGB nurodymus, veiklą.

Kadangi ne vienas buvęs komunistų partijos veikėjas yra ir šiandienos politikas ar pareigūnas, tokio projekto svarstymas Seime gali būti audringas ir gerokai užsitęsti. Atrodo, kad su KGB kupromis lietuviams teks įžengti ir į XXI amžių.

Nuo parlamento rudens sesijos pradžios, vienas Seimo posėdžių sekretoriato darbuotojų stebi, ar kompiuteryje užsiregistravę parlamentarai iš tiesų yra salėje. Bus pažymimi tie Seimo nariai, kurių tuo metu iš tiesų nebuvo.

Seimo narių darbo sąlygų įstatymas numato, jog parlamentarui atlyginimas mažinamas vienu trečdaliu, jei per mėnesį be svarbios priežasties jie nedalyvavo daugiau kaip ketvirtadalyje Seimo posėdžių iš anksto numatytų balsavimų metu, kai buvo priimami teisės aktai. Iki šiol ši įstatymo nuostata buvo pritaikyta tik vieną kartą – dabar teisišiam parlamentarui Audriui Butkevičiui.

Siekdami išvengti tokios baismės, parlamentarai buvo sugalvoję išeitį – už nesančius Seimo narius registruojamosi mygtuką spausdavo kaimynystėje sėdintis kolegos.

Baigėsi dvi dienas Vilniuje trukusi tarptautinė konferencija “Euroatlanto integracija –

pagrindinis stabilumo aspektas”. Sumanytas kaip pernykštės dvylikos valstybių vadovus kartu surinkusios Vilniaus konferencijos tęsinys, šis renginys šiemet nesulaukė tokio aukšto rango svečių ir tokio pat didelio kaip praėjusiais metais žiniasklaidos dėmesio, tačiau vis dėlto, atrodo, neprarado aktualumo.

Pirmiausia taip būtų galima teigti atsižvelgiant į tai, jog Užsienio reikalų ministerija ir Prezidentūra, atrodo, yra pasirengusios pasistengti, kad šis politinių, politologų, mokslininkų ir žurnalistų rudens sambūris Vilniuje taptų tradicinis.

Jei šis tikslas bus pasiektas, galima bus teigti, kad pernai konferencijai surengti išleisti du milijonai ir šiemet tam pačiam tikslui skirti du šimtai tūkstančių litų nenuėjo veltui ir nebuvo vien tuščias noras pasirodyti.

Tradicinis kasmetinis neformalus politikų forumas Lietuvai šiuo metu naudingas jau vien dėl to, kad tai – puiki proga kitų šalių politikams tiesiogiai, o ne iš kokių nors raportų ar pranešimų susipažinti su Lietuva ir įvertinti čia padarytą pažangą.

Toks forumas naudingas ir mūsų politikams: jie, bendraudami su savo kolegomis iš kitų valstybių neformalioje aplinkoje, be abejonės, gali sužinoti daugiau nei oficialiose išvykose ar prie derybų stalo.

Lietuva turi pakankamai ekonominių rezervų ir finansinių išteklių atsispirti Rusijos krizės poveikiui.

Tai po susitikimo tvirtino Prezidentas V.Adamkus ir premjeras G.Vagnorius.

Susitikimas Prezidentūroje prie kavos, sumuštinii ir pyragaičių užtruko beveik dvi valandas.

Paklaustas, kaip vertina Seimo pirmininko V.Landsbergio siūlymą apsvarstyti galimybes teikti humanitarinę pagalbą Kaliningrado sričiai, V.Adamkus sakė dar nenorįs komentuoti.

Įtariama, kad Kauno miesto Dainavos policijos komisariato tarytojas Raimondas Markvaldas vienoje vagystės byloje nusikaltėlių naudai perrašė liudytojos apklausos protokolą.

Nustatinėjamas ir to paties komisariato kvotėjos Jūratės Čižinauskaitės vaidmuo tarnybinio dokumento klastojimo istorijoje.

Tarnybinio klastojimo atveji taria Generalinės inspekcijos prie Vidaus reikalų ministerijos pareigūnai. Baigus tyrimą, bylą ketinama perduoti Kauno apygardos prokuratūrai, kurios vadovai seniai reikiškia nepasitenkinimą tarytojų darbu.

Seime pristatyta nauja knyga “Lietuvos Respublikos Seimas 1996-2000”. Ją parengė Seimo spaudos tarnyba, išleido valstybės įmonė Seimo leidykla “Valstybės žinios”. Naujosios knygos tiražas – 1800 egzempliorių.

Petrašiūnių kapinėse perlaidoti žinomo Lietuvos istoriko,

profesoriaus Konstantino Avižonio (1909-1969) palaikai. Urnas su Amerikoje mirusio K.Avižonio ir jo motinos Zofijos Gruzdytės-Avižonienės pelenais į tėvynę Avižonio poilsio atlydėjo sesuo ir dukra Birutė Avižonytė-Blazevičienė.

Lietuvos valdžios pareigūnai toliau atkakliai neteikia informacijos, kaip naudojami už “Lietuvos telekomą” gauti pinigai.

Nei Lietuvos banko, kuris tvarko tarptautines šalies atsargas, nei Finansų ministerijos, kurios indėlio likutis šiose atsargose smarkiai sumažėjo, pareigūnai nesako, kiek pinigų panaudota Vyriausybės vertybiniams popieriams (VVP) išpirkti bei kitoms reikmėms.

Pirmąją rugsėjo savaitę Lietuvos oficialiosios tarptautinės atsargos sumažėjo dar 50 mln. JAV dolerių. Rugsėjo mėnesį jos sumažėjo 47,9 mln. JAV dolerių.

Lietuvos banko valdybos pirmininko Reinoldijaus Šarkino teigimu, rugsėjo 8 dieną atsargos buvo 1,624 mlrd. JAV dolerių. Rugsėjo 1 dieną atsargų suma buvo 1,674 mln. dolerių.

510 mln. JAV dolerių už “Lietuvos telekomo” akcijas liepos mėnesį buvo pervesta į Vyriausybės sąskaitą ir papildė oficialiąsias tarptautines šalies atsargas.

BNS žiniomis, Vyriausybė naudoja “Lietuvos telekomo” pinigus išpirkti VVP bei grąžinti paskolas bankams.

1990 metų blokados fonde laikomas turtas gali būti realizuojamas aukcione. Vyriausybė patvirtino šio fondo turto realizavimo tvarką.

Aukcione numatyti realizuoti dirbiniai bus pažymėti 1990 m. blokados fondo ženklu, kurio pavyzdį tvirtins finansų ministras.

Daugeliui politikos ekspertų į akis krito dar prieš prasidedant Seimo darbui iki šiol Lietuvoje nematyti būsimosios parlamento veiklos aptarimai. Jie vyko ne tik valdančiojoje koalicijoje ar tarp opozicinių frakcijų, bet ir tarp skirtingų valdžios institucijų.

Didžiausius nuopelnus už tai, matyt, reikėtų priskirti Prezidentui V.Adamkui, nes būtent jo iniciatyva prieš Seimo sesiją įvyko valstybės vadovo susitikimas su premjeru G.Vagnoriumi. Atrodo, jog V.Adamkui pasiūlius parlamento sesijos išvakarėse Prezidentūroje apsilankė ir visa Seimo vadovybė.

Jeigu tokie susitikimai ateityje taps tradicija, V.Adamkus galės laikyti tai dar vienu savo indėliu į politinės kultūros Lietuvoje plėtotę.

Tokie susitikimai – tai ne tik puiki proga pakalbėti apie svarbiausius būsimus darbus, bet ir gera galimybė dar prieš juos pradėdant išsiaiškinti pozicijas ir, jeigu reikia, iš karto pradėti kompromisų paieškas.

Tai ne tik padėtų sutaupyti visų įstatymų leidybos procese dalyvaujančiųjų laiką, bet galbūt ir sumažintų kartais visiškai

nereikalingą politinę konfrontaciją.

Lietuvos istorijos institute įvykusiame trečiajame archeologų suvažiavime buvo pagerbtas amžiaus aštuoniasdešimtpenkmečio sulaukęs archeologas Pranas Kulikauskas. Sniegės Balčiūnaitės pranešimu “Lietuvos aide”, sukaktuvininkas jau ruošia spaudai “Lietuvos archeologijos istoriją”. Anksčiau jis yra aprašęs Lietuvos valstybės priešistoriją, parengęs jos akmens amžiaus studijas. P.Kulikauskas ypač daug darbo yra atidavęs Lietuvos piliakalniams. Pasak žurnalistės S.Balčiūnaitės, jis aprašė dešimties piliakalnių – nuo Nemenčinės iki Kernavės – tyrinėjimų darbus, išleido knygą “Užnemunės piliakalniai”, ištyrė Upytės kapinyną.

Siekdamas paskatinti paramą sunkiai gyvenantiems, taip pat nukentėjusiems nuo finansų krizės Rusijoje įmonių darbuotojams, premjeras Gediminas Vagnorius nutarė pusę savo atlyginimo, kurį gaus šiais metais, skirti Lietuvos darbininkų sąjungos organizuojamoms nepasiturinčių žmonių rėmimo priemonėms.

Tokiai pat paramai bus skirtos ir dviejų mėnesių premjerui priklausančios atstovavimo valstybei reprezentacinės lėšos.

Premjero atlyginimas, atskaičiavus mokesčius – 4941 Lt 42 ct, o reprezentacinės mėnesio lėšos sudaro 3075 litus.

Vokietijos Liubeko mieste vykusios septyniolios parlamentinės konferencijos dėl bendradarbiavimo Baltijos jūros regione dalyviai paragino Europos Sąjungos viršūnės pakviesti Lietuvą ir Latviją derybų dėl narystės Europos Sąjungoje.

Rezoliucijai, kurioje yra toks raginimas, pritarė konferencijoje dalyvavę Danijos, Estijos, Suomijos, Vokietijos, Islandijos, Latvijos, Norvegijos, Rusijos, Lenkijos, Svedijos, Lietuvos parlamentarai, Europos Parlamento, Baltijos Asamblėjos, Europos Tarybos, Šiaurės Tarybos, kelių nevyriausybinių organizacijų atstovai. Lietuvos delegacijai vadovavo Seimo pirmininko pirmasis pavaduotojas Andrius Kubilius.

Konferencijos “Liuksemburgo viršūnių susitikimo paskėmės Baltijos jūros regionui” dalyviai vieningai pritarė rezoliucijai.

Rusijos Valstybės Dūma ketina rekomenduoti vyriausybei prioritetu tvarka suteikti finansinę paramą Antrojo pasaulinio karo veteranams, gyvenantiems Baltijos valstybėse. Apie tai rašoma Dūmos Veteranų reikalų komiteto pirmininko Valentino Varenikovo laiške rusų frakcijai Estijos parlamente.

Lėšų bus siūloma skirti iš biudžeto asignacijų užsienyje gyvenantiems tėvynainiams remti. Be to, ketinama prašyti papildomų lėšų Rusijos ambasadų Baltijos valstybėse fondams, skirtiems neatidėliotinai pagalbai.

Inžinierius iš JAV populiarina Pažaislį

Pažaislio vienuolyno bei ten vykstančio muzikos festivalio lankytojai pastebėjo, kad jau galima įsigyti lankstinukų apie šį unikalų architektūros šedevrą keliomis užsienio kalbomis. Jų rengimu pasirūpino Jungtinėse Amerikos Valstijose gyvenantis inžinierius Algis Liepinaitis.

A.Liepinaitis Lietuvoje po penkių dešimtmečių pirmą kartą apsilankė 1995-ųjų vasarą. Jis daug keliavo po gimtąjį kraštą, domėjosi, kaip čia išplėtotas turizmas. A.Liepinaitį sužavėjo Pažaislio architektūros ansamblis ir labai nustebino tai, kad apie šį objektą vienuolyno nebuvo jokios informacijos nei lietuvių, nei užsienio kalbomis.

A.Liepinaitis nutarė, kad būtina išleisti bent nedidelį lankstinuką apie Pažaislį lietuviškai ir keliomis pagrindinėmis užsienio kalbomis. Jis jau turėjo patyrimo, kai 1974-1975 metais pasirūpino profesoriaus Juozo Ereto knygos "Užmiršti baltai" vertimu iš vokiečių kalbos ir išleidimu anglų, prancūzų, ispanų, portugalų kalbomis. Tada šis leidinys užsienio diplomatams, politikams daug papasakojo apie okupuotą Lietuvą.

Istorikė Laima Šinkūnaitė parengė tekstą, ir 1996 metais leidinėlis apie Pažaislį pasirodė lietuvių kalba. Jį finansavo šv. Kazimiero seserų kongregacija. Netrukus pats A.Liepinaitis ir jo žmona Lydia skyrė lėšų lankstinukui anglų kalba.

Šiais metais Čikagoje ir jos apylinkėse iš vietos lietuvių surinkus apie 8 tūkstančius dolerių (32 tūkstančius litų), buvo išleista trys tūkstančiai lankstinukų vokiečių kalba, šeši tūkstančiai – angliškai,

Inžinierius A.Liepinaitis susižavėjo Pažaislio vienuolynu.
Nuotr. iš asmeninio archyvo

taip pat prancūzų, ispanų ir italų kalbomis.

Visi jie – spalvoti, su dešimčia vienuolyno išorės ir freskų nuotraukų.

Nemažai svečių į Pažaislį atvyksta per čia rengiamą muzikos festivalį. Po dvi praėjusių metų festivalio koncertų įrašų vaizduojamas A.Liepinaitis išsiuntė JAV, Kanadoje, Australijoje gyvenantiems lietuviams, ragindamas juos paremti Pažaislio vienuolyną. Tam Čikagoje įkurtas "Pažaislio fondas". Inžinieriaus nuomone, vienuolynui restauruoti reikia bent 0,5 milijono dolerių (2 milijonų litų).

Visus apie Pažaislį išleistus lankstinukus A.Liepinaitis sudėjo į albumą ir Čikagos jaunimo centro kavinėje birželio pabaigoje įteikė ten apsilankiusiam Lietuvos kultūros ministrui Sauliui Šalteniui – kad būtų apie ką pagalvoti.

"L.r."

EGZITUS LETALIS

Lietuviškai tai reiškia – džiaugsmingas išėjimas. Visada stebėjauisi tokiu lotynišku mirties pavadinimu, kol pats gyvenimas šito nepatvirtino.

Nelaimė užgriuvo nelauktai: kaip viesulas lekiančios priešpriešais mašinos šviesos, smūgis bei žyrantys į veidą stiklai ir skausmas, sprogdinantis smegenis, gniaužiantis kvapą ir draskantis lyg geležiniais nagais širdį...

Aplinkui išsigandę veidai, tau padedančios rankos, neštuvai ir "greitosios pagalbos" atviros durys... Bet skausmas, kaip cunami banga, užlieja viską ir juokingai skamba kažkieno tai žodžiai – "laikykis, jau vežam..." vietoje skausmą malšinančių!

Ir staiga viskas pasikeičia: nutolsta žmonių veidai, prasmenga juoda skausmo jūra, o aš iš sumaitoto kruvino kūno tampu kžkuo tai švairiu, lengvu, grakščiu ir skaidriu. Vietoje ankšto "greitosios" autobusiuko neišmatuojama erdvė pilna skaisčios šviesos ir džiaugsmo. O šioje keistoje, bet man labai mieloje aplinkoje – aš, su nepaprastai giliu visko supratimu, didžiule tolerancija ir neįtikėtinais plačiu akiračiu. Jokių vargų, jokių rūpesčių, jokių problemų. Esu nepaprastai laimingas.

Krašteliu akies matau liginės koridorį, šalia bėgančią sesutę, operacinės duris ir didžiulę lempa palubėje... Bet man šitai visai

nesvarbu, medikų skubus rengimasis operacijai – nereikšmingas. Aš džiūgauju naujoje savo būklėje ir bandau ją įvertinti įprastu žodžiu. Nusprendžiu, kad tai ir yra džiaugsmingas išėjimas – egzitus letalis.

Iš tokių žydrų padebesų mane į "ašarų pakalnę" gražina kažkieno tai balsas "...jau atgauna sąmonę..." O su ja – grįžo ir skausmas: juodas, gilus ir viską aplinkui skandinantis. Suleidžia nuskausminančių – iš juodos skausmo jūra tampa rudai karti, bei klampinanti, kurioje skęstu ir nenuskęstu, springstu ir neužspringstu... Gyvenu nuo injekcijos iki injekcijos. Kartais, kai sesutė pavėluoja su vaistais, girdžiu siaubingai gūdžią nenutrūkstamai garsėjančią dejonę, daugiau panašią į kankinamo žvėries šauksmą, nei žmogaus vaitojimą. Nesuprantu sesutės priekaištų, nes nesuvokiu, kad tai sklinda iš mano lūpų...

Tarp sąmonės praradimų ir atgavimų, matau gydytojų veidus, kažką nesuprantamo kalbančius, mane adatėle bandančius, plaktuku stuksenančius. Tarp lotyniškų žodžių atrenku kelis lietuviškus "...liks gulėti, nutraukti nervai..." ir nustėru: tai aš, aš nevaldau nei kojų nei rankų! Ir nebevaldysiu! Jau kelinta savaitė blaškausi skausmo jūroje, o kai ją išplauksiu, - liksiu tysoji "krante" kaip gyvas lavonas! Visą gyvenimą!...

Ir tai vadinama

Maskva atstumia Vilniaus tiesiamą pagalbos ranką

Rita GRUMADAITĖ
Situacija nekatastrofiška

Rusijos ambasadorius Vilniuje Konstantinas Mozelis pareiškė, kad Kaliningrado sričiai nereikia masinės humanitarinės pagalbos.

Po susitikimo su premjeru Gedimynu Vagnoriumi jis teigė: "Susidaro įspūdis, kad kokios nors specialios pagalbos sričiai nereikia – situacija sudėtinga, tačiau ne katastrofiška. Padėti galite nebent kaip kaimynas kaimynui".

Pasklidus informacijai apie maisto produktų ir vaistų stygių Kaliningrado karšte, Lietuva netrukus paskelbė apie numatomą suteikti humanitarinę pagalbą.

Premjeras pranešė Rusijos ambasadoriui apie tai, kad Lietuva yra pasirengusi skirti Kaliningrado sričiai maždaug penkių milijonų litų paramą.

Gali susitvarkyti patys

Ambasadoriaus K.Mozelio nuomone, Kaliningrado srityje visko yra, reikia tik geriau tvarkyti ūkį: "Paramos brukimas gali įžeisti Kaliningradą".

Apie tai, kad šiam kraštui nereikia jokios humanitarinės pagalbos, yra pareiškęs ir

gubernatorius Leonidas Gorbenka, nors jo iniciatyva srityje buvo paskelbta nepaprastoji situacija.

Tačiau K.Mozelis pritarė galimybei padėti vaistais, medikamentais, plėtoti bendradarbiavimą tarp atskirų regionų.

Lietuva šiuo metu pirmininkauja Baltijos šalių taryboje ir galėjo organizuoti viso regiono tarptautinę paramą.

Rengiamasi vizitui į Maskvą

Su Rusijos ambasadoriumi premjeras kalbėjosi ir apie spalio pabaigoje numatomą vizitą į Maskvą. Jo metu ketinama pasirašyti paketą dokumentų, kurie reglamentuotų Lietuvos bei Kaliningrado srities santykius. K.Mozelis atmetė bet kokias kalbas apie srities demilitarizavimą, kurias, anot jo, skleidžia kai kurie politikai.

G.Vagnorius per K.Mozelį perdavė sveikinimus neseniai paskirtam Rusijos premjerui Jevgenijui Primakovui.

Ambasadoriaus teigimu, paskyrus premjeru J.Primakovą, Rusijoje stabilizuojasi politinė padėtis: "Jaučiama, kad ši politinė figūra suvaidins konsoliduojantį vaidmenį".

"L.r."

Kauno zoologijos sode – naujas gyventojas

Mažasis avijautis jaučiasi gerai.

K.Jurelės (ELTA) nuotr.

Pirmą kartą Kauno zoologijos sodo istorijoje kanadinių avijautių pora nelaisvėje atsivedė mažylį.

Tai ne vienintelis naujas zoologijos sodo gyventojas. Neseniai jauniklį atsivedė lama, pirmą kartą palikuonių susilaukė krūmokšnių šunys. Prieš savaitę gimė du pekariai – pora kanopinių būrio žinduoliai, šiek tiek panašūs į kiaules.

Zoologijos sodas dalyvauja retų bei nykstančių gyvūnų

europinėje veisimo programoje. Iš Olandijos į Kauną neseniai atvežta savanos zebrų porėlė. Mainais už dvi kengūras ir persišką leopardą iš Jerevano gauti keturi brangiai kainuojantys palšieji grifai. Savo tigrūkus kauniečiai planuoja išsiųsti į Europos zoologijos sodus.

Šių metų pradžioje Kauno zoologijos sode buvo 2532 gyvūnai (256 rūšys). Jo darbuotojai taip pat globoja atnešamus laukinius gyvūnus.

"L.r."

galeistingumu? Išgelbėti gyvybę, kad palikti ją kankinančiai ilgam merdėjimui? Akivaizdu, kad mirštančiojo ir galbėtojo padėties vertinimo kriterijai skirtingi. Kam reikėjo mane gelbėti, jei buvo aišku, kad liksiu gulinti luošiu? Kam reikėjo mane išplėsti iš tokios džiaugsmingos ir laimingos mirties būklės ir nuskandinti skausmo jūron? Juk pirmasis medikų priesakas liepia: nepakenk! Mano atveju jis buvo sulaužytas.

Karštingai svarstau įvairius planus, kad atitaisyti padarytą klaidą: bandau įkalbinti sesutę suleisti man ne vieną o dvi morfijaus ampules iškart, bet ji atšoka nuo manęs kaip įgelta... Bandau nusiristi nuo lovos, tikėdamasis užsimušti - juk nedaug man ir trūksta, bet, deja, kūnas manęs neklauso. Bandau užgniaušti kvapą ir nekvėpuoti, bet pradeda signalizuoti visi prie manęs prijungti

(Nukelta į 7-tą psl.)

Artėjant į Šimtmečio Sukaktį

Jubiliejinio kryžiaus pašventinimas Adelaidėje, 1991 sausio 6. Iš kairės: kun. J.Vildzius, vysk. A.Vaičius, kun. J.Petraitis MIC ir A.Patupienė

"Išėjome gyveniman be iškilmių ir be eskortų, Išėjome gyveniman gyvenimo ieškot..."

Vincas Kazokas

Daugiau kaip prieš penkiasdešimt metų, lietuviai, bėgdami nuo raudonojo teroro, nuo smurto, nuo sunaikinimo, išsilapino į gyvenimo, į vilties salą. Išsilapino ir stebindami australus savo darbštumu, savo kūrybingumu, savo tautiškumu, patriotiškumu, kūrė savo lietuvišką gyvenimą, būdami toli nuo tėvynės.

Lietuvos istorijoje reta, kad kuri organizacija sulauktų savo brandaus amžiaus šimtmečio. Ateitininkai yra viena iš tokių organizacijų, kuri artėja prie šimtmečio. 1911 metais pradėjo eiti "Ateities" žurnalas. Apie tą žurnalą spietiši katalikiškai nusiteikusi mokslus einanti jaunuomenė.

Nelengvas Ateitininkų Organizacijos prisikėlimo kelias po tiek daugelio priespaudos metų Lietuvoje, bet ji keliasi.

Adelaidėje ateitininkai veikia nuo 1950 metų sausio 15 dienos iki šios dienos. Reikia tikėtis, kad ateitininkai sulauks savo organizacijos šimtmečio ir Lietuvoje ir išeivijoje dirbant Dievui ir tėvynei vienybėje su Katalikų Bažnyčia.

Rugsėjo 6-tą dieną Katalikų Centre šventiškai papuoštoje salėje su tokiomis mintimis Adelaidės ateitininkai sutiko žiūrovus, pakviestus į 40-tąjį Adelaidės Ateitininkų Literatūrinį Parengimą.

Daug sumanumo sudarant programą parodė Ateitininkų pirmininkė E. Varnienė.

"Aš norėčiau prikelti bent vieną senelį iš kapų milžinų ir išgirsti bent vieną žodelį iš senovės laikų." (Maironis)

E. Varnienei simboliškai tai pavyko padaryti. Žiūrovai pasiklausė ne tik dabartinių Adelaidės meninių pajėgų, bet ekrane matė ir girdėjo anapus saulės iškeliavusius mūsų iškiliuosius literatus, rašytojus, kaip antai P.Andriušį, J.Gučių, Pr.Pusdešrį, solistą P.Rūtenį.

"Nemuno dukros": B.Budrienė, J.Nekrošienė, S.Pusdešrienė (vadovė), akompanuojant N.Stapleton,

padainavo J.Gaižausko, A.Raudonikio, A.Bražinsko, A.Jegelevičiaus dainas.

Dar ir dabar ausyse skamba: "Rankšluostį išausiu Lietuva Tėvynė – Tu didvyrių žemė, mes tavo vaikai".

Savo kūrybos eilėraščius skaitė K.Kaminskas. Prisimenant Pulgį Andriušį kalbėjo, skaitė Vytautas Janulis.

Girdėjome Pr.Pusdešrio "Trys kartos" eilėraščių įrašytą į magnetofono juostelę, kurį skaitė pats autorius.

Programos sujungėja buvo dr.V.Bardauskaitė.

Literatūrinę popietę stebėjo J.Vaboliene, V.Neverauskas, ponai Janavičiai, klebonas J.Petraitis. Žiūrovų tarpe buvo taip pat p. Ona Baužienė, B.E.M., kuri savo geru būdu, taktiškumu, nuoširdumu ir darbu užsitarnavo visų lietuvių ir australų didžiulę pagarbą.

Tą dieną Katalikų Centre žiūrovai bendravo šiltoje aplinkoje. J.Vaboliene pažymėjo, kad E.Varnienė šiam parengimui nepagalėjo ir savo sveikatos, dirbo ir sirgdama.

Ateitininkai kaip ir žiūrovai buvo patenkinti 40-tąja Literatūros Popiete.

Lietuviai Adelaidėje nenuobodžiauja. Kiekvieną sekmadienį yra užimti įvairiais parengimais.

Juozas Bajorinas

Lietuviai svetur

LENKIJA

Lenkijos mokyklinių ir pedagoginių leidinių leidyklos atstovės Marta Burek ir Naira Sitchinava birželio 20 d. "Aušros" leidykloje susitiko su autorėmis, ruošiančiomis lietuvių kalbos vadovėlius Lenkijos lietuvių mokykloms. Susitikime dalyvavo Onutė Virbylienė, pažadėjusi paruošti vadovėlius šešiamėčiams vaikams, Irena Berneckaitė, ruošianti vadovėlių I-mai klasei, Elena Degutienė – III-čiai klasei, Nerutė Grigutyte – IV-tai klasei. Anksčiau kalbėtasi su Algiiu Uzdila, kuris paruoš V-tai klasei vadovėlių. Jei autoriai savo pažadus ištesės iki š.m. lapkričio pabaigos, tai vadovėliai galės būti išspausdinti kitais metais, išskyrus šešiamėčių ir I-mos klasės mokinių vadovėlius, kurie numatomi spausdinti 2000 metais. Spausdinimo darbus atliks Punsko "Aušros" leidyklos spaustuvė.

VOKIETIJA

Lietuvių bendruomenės Bonos-Kelno apylinkės suvažiavimas įvyko gegužės 16-17 d.d. Annebergo namuose, Bonoje, dalyvaujant per 117 asmenų. Atvyko tautiečių ir iš tolimesnių vietovių: Bremeno, Dortmundo, Esseno, Aacheno, Hageno ir kitų. Ekumeninės pamaldos vyko Annebergo koplyčioje, laikomos kun. J.Dėdino ir ev.kun. V.Jielio. Giedojimo Kauno muzikinio teatro solistas J.Janušaitis. Po pamaldų didžiojoje salėje vyko suvažiavimo programa. Jį atidarė ir pranešimą padarė LB Bonos-Kelno apylinkės valdybos pirm. A.Sakalauskas. Buvo užsiminta Vasario 16-sios gimnazijos reikalai ir paraginta Vokietijos lietuvius leisti vaikus į lietuvių gimnaziją. Kalbėjo M.Butkus, Lietuvos ambasados Vokietijoje patarėjas ir prof. A.Norkus iš Lietuvos. Pirmasis išryškino ambasados veiklą, antrasis, medicinos daktaras žinomas ne tik Lietuvoje cukrinės ligos specialistas, aiškino šios ligos grėsmę ir kovą su ja. Profesorius taipgi prisiminė ir kitas su sveikatos reikalais susietas negeroves.

GUDIJA

Pelesos lietuvių mokykla, įsisteigusi prieš penkerius metus, ypač suklestėjo, kai jos direktoriumi tapo Vytautas Bigaila. Dabar čia taip pat dirbuojasi lituanistė Birutė

Bigailienė. Mokinių kasmet daugėja. Šiuo metu jų yra apie penkiasdešimt, iš kurių dvidešimt gyvena bendrabutyje. Baigiama statyti valgykla ir pirtis. Mokykla tampa visos apylinkės centru. Direktoriaus V.Bigaila įsteigė fotogaleriją "Pelesos laikas", kur užfiksuojamos Pelesos kultūrinio bei visuomeninio gyvenimo akimirkos. Pelesos lietuvių veiklą atspindi ir etnografijos muziejus, įsteigtas istorijos mokytojos A.Česonienės. Mokytojai ne tik moko vaikus, bet yra įsijungę ir į kultūrinę bei visuomeninę veiklą už mokyklos ribų. Vokiečių kalbos mokytoja L.Saudargienė dar yra ir bibliotekininke, įsteigė knygnešių būrelį. B.Bigailienė ruošia dailiojo skaitymo skaitytuvus, kurie šiais metais gerai pasirodė Rokiškyje. Direktoriaus pavaduotojas P.Liaudanskas dėsto kūno kultūrą, moko vaikus žaisti stalo tenisą, šokti ir dainuoti. Vilniaus muzikos akademijos studentė M.Vabolaitė paruošė dviejų brolių ir sesutės trio "Dainų dainelės" konkursui, pritariant jos įsteigiam kanklininkų ansambliui. Visas liaudies ansamblis dalyvavo Pasaulio lietuvių šventėje. Į mokyklą atsiunčiami vaikai ir nemokantys lietuviškai. Jie čia išmoksta ne tik lietuviškai kalbėti, bet lietuviškai ir jausti. Iki šiol Pelesoje lietuviybės nepajėgė išrauti jokios svetimybės jėgos.

KANADA

KLB Hamiltono apylinkė, parapija, choras ir kai kurios organizacijos šiais metais mini 50 m. veiklos sukaktis. Iš visų organizacijų sudarytas komitetas rengia bendrą minėjimą – pokylį spalio 4 d., 1 v.p.p. Jaunimo centro salėje. Klebonas kun. Juvenalis Liauba, OFM, ruošia parapijos veiklos leidinėlį, o Hamiltono apylinkės leidiniu rūpinasi bendruomenės valdyba. Pastarojo redaktore sutiko būti Saulė Ločerienė.

Per pastaruosius ketverius metus Hamiltono lietuviai prarado daugiau kaip 100 tautiečių, kurie jau ilsisi Anapilyje. Daugumas jų priklausė Aušros Vartų parapijai ir rėmė lietuvišką veiklą. Jų atminimui hamiltoniečiai suaukojo nemažas sumas įvairių organizacijų tikslams. Didelė dalis aukotojų auka skirta Kanados lietuvių fondui, kad laikytųsi veikla ir pagalba tautiečiams Lietuvoje.

Hobarto Bendruomenės apyžvalga

Rugsėjo 5-tą dieną virš 30 žmonių susirinko Bonio ir Hildos Šikšnių patalpose Hobarte paminėti Tautos Šventę. Paskaitą - tema: "Dešimts metų nuo Sąjūdžio įsteigimo", pirmininkas Tarvydas skaitė lietuviškai ir angliškai nes buvo atėjusių nemažas skaičius australų žmonių. Po paskaitos, su malonumu žiūrėjome 1998 metų Vilniaus šokių šventės video, valgydami skanius sumuštinus paruoštus ponų Šikšnių.

Malonu buvo matyti kiek daugiau tautiečių šį kartą. Tarp jų buvo senieji parvažiaivė iš Lietuvos Endrius ir Rosemary Jankai (Endrius yra knygnešio Martyno Jankaus anūkas), Petras ir

Magdalena Šiaučiūnai (nuolatiniai bendruomenės rėmėjai ir dalyviai), Teresė Kairienė (energingiausia mūsų senelė), Rožė Vaičiulevičiūtė (sportininkė ir didelė bendruomenės darbininkė) ir Mindaugas Kožikas (Perkūno krepšinio klubo pirmininkas ir išlaikytojas).

Ypatingai reikia paminėti

Socialinės Globos Moterų Draugija Melbourne

kviečia nares ir prijauniančias į rengiamą kultūrinę popietę, kuri įvyks spalio mėn. 11 dieną, 1 val. p.p., Lietuvių Namuose, Moterų sekcijoje.

Pranešime, kad popietė atidedama vėlesniai datai, kuri bus paskelbta spaudoje. Soc. Globos Moterų D-ja Melbourne

atėjusi Ida Psereckienė, su savo martimi Annette ir anūkėmis Rhea ir Dawn. Ida seniai nematyta lietuvių tarpe. Su vyru Juozu ir trimis sūnais įsikūrė Huon Valley kaime, pradžioje 1951 metų. Vyras atdirbo prievolę ūkyje ir šeima ten pasiliko gyventi. Sūnūs Vytautas, Algimantas ir Romas su savo šeimomis, taip pat gyvena netoli.

Sekantis minėjimas - Kariuomenės Šventė.

R.Tarvydas

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Onutės Liubinienės laidojimas ilgiau užtruko, kol iš Amerikos atskrido jos dukra su dviem dukrelėmis ir rugsėjo 25 d. Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje prie karsto buvo kalbamas Rožančius. Čia atsisveikinimo žodį tarė Alisa Baltrukonienė ir per šv. Mišias giedojo mūsų Parapijos choras, prie vargonų vadovaujant Ritai Mačiulaitienei. Gražią giesmę pagiedojo ir solistas Vincas Danius. Dar čia atsisveikinimo žodelį tarė ir prel. Pr. Daukyns. Išlydint iš bažnyčios su choru visi giedojo "Marija, Marija". Važiuojant su karstu į kapines, dar aplankė velionės gyvenamą namą Preston priemiestyje. Fawknere kapinėse su velione atsisveikinant dar pagiedojo Lietuvos himną ir iš juostelės klausėme labai kilnią Marijos giesmę. Teilsis Viešpaties Ramybėje! Už jos vėlė šv. Mišioms aukojo: A.S. Butkus, L.D.M. Didžiai, S.Eimutis, J.Erminienė, S.P.

"SEPTYNI MĖNESIAI LIETUVOJE"

Gabrielius Žemkalnis, PLB atstovas Lietuvoje, neseniai sugrįžęs į Australiją, pasidalins su mumis patirtais įspūdžiais iš Lietuvos. Pokalbis įvyks spalio mėn. 11 d., 1 val. p.p. Melburno Lietuvių Namuose.

Visi kviečiami šioje popietėje dalyvauti.

ALB Melburno Apylinkės Valdyba

Atsiųsta paminėti

K.Ambraso knygą "Simonas iš Valtūnų" galima užsisakyti su persiuntimu šiuo adresu: s.Loreta Paulavičiūtė, šv. Mykolo 8-12, Vilnius 1
LT 2001 Lithuania
Tel. (8-22) 22 58 62

A. + A. Meilutės Eimutienės

laidotuvėse, vietoje gėlių, aukojo Lietuvos našlaičiams 20 dol. L. ir K. Bartaškos.
Dėkojame, Soc. Globos Moterų Dr-ja Melbourne

Valentinas ir Rita Mačiulaičiai

praneša giminėms, draugams ir pažįstamiems čia Australijoje ir užsienyje, kad š.m. rugsėjo 17 d. susižiedavo mūsų dukra Lisa Elena Mačiulaitytė su Justin Patrick Foster.

PADEKA

Reiškiu didelę, nuoširdžią ir seserišką padėką Melbourno Katalikių Moterų draugijos sekretorei Vidai Vaitiekūnienei ir Erikai Čižauskienei už globojimą, vežiojimą į ligonines, pas daktarus ir specialistus, man linkusiai vienai ir susilaužusiai ranką. Didelis, didelis ačiū, kad atskubėjote man į pagalbą.

Su meile ir dėkingumu – T. Seliokienė

Šiuškai, M.Sodaitienė, L.Ramanauskai, J.M. Venckai ir A.Kalvaitienė, Petras Mažylis.

Anelė Latvienė pas mus daug metų dirbo prie "Tėviškės Aidių" ekspedicijos, dabar jau virš 80 metų, priglausta gražioje prieglaudoje Footscray prie Paisley Street. Rugsėjo 27 d. priėmė šv. Komuniją ir ją dažnai aplanko jos draugė Elena Juškevičienė. Tai gailestingas, draugiškas aplankymas, neužmiršta savo artimosios!

Gyvojo Rožančiaus Brolija spalio mėnesį meldžiasi, kad šv. Rožančiaus kalbėjimas būtų gyvas mūsų lietuvių tarpe. Gyvojo Rožančiaus Brolijos metinė šventė – susirinkimas Lietuvių Namuose Bendruomenės mėnėje spalio 17 d. šeštadienį 2 val. šv. Mišios ir po jų metinis posėdis. Kviečiami visi Brolijos nariai ir nauji įsijungti į šią Bažnyčios laiminamą Broliją

Aukos Australijos Lietuvių Fondui

Po 50 dol. aukojo J.Šniras (595) VIC, O.Alekniene (1400) - a.řa. I.Alekno atminimui.

20 dol. aukojo Z.Pranckūnienė (430) - a.řa. A.Švedo atminimui.

Valdybos vardu dėkoju už aukas.

A.Balbata
AL Fondo izdininkas

PRANEŠIMAS

Melburno pensininkų sąjungos nariams

Sekantis susirinkimas įvyks spalio mėn. 13 dieną. Užsimokėję nario mokesį nariai prašomi atvykti ir užsirašyti Kalėdinės šventės vaisėms.

Valdybos narių telefonai: pirmininkas A.Tomkevičius 9859-1379 (po 3 val. p.p.), izdininkė V.Jablonskienė 9818-7145, sekretorė A.Sadauskienė 9857-5643. A.S.

A. + A. Onai Liubinienei

mirus, nuoširdžiai užjaučiame ir netekimo liūdesiu dalinamės su jos mylima dukra Dalia, p.p. Algio ir Alės Liubinių šeima ir visais giminėmis bei draugais.

Amžiną ramybę ir poilsį suteik Mirusiai Viešpatie.

J. Erminienė
E. Daugvila-Korsak
A. ir V. Baltrukoniai

A. + A. Oną Liubinieneį išlydint į Amžinybę

Buvai Tu mums, Onute, niūriame gyvenime gera draugė, Šviesi saulė, o dabar esi amžino gyvenimo ilgesys!

Gyvenimas Onai Liubinienei nešykštėjo sunkumų, pavojų, audrų ir mėtyimų iš vieno pasaulio krašto į kitą. Bet ji viską nugalėjo, sulaukė ilgo amžiaus ir įstengė būti naudinga savo šeimai, artimiesiems ir lietuviškiems reikalams. Buvo ilgametė Pensininkų Sąjungos narė.

Velionė Ona gimė Žemaitijoje 1908-tais metais, gegužės mėnesį, prekybininko Daukanto šeimoje. Mama jos mirė anksti ir ji užaugo tarp keturių brolių, kurie ją mylėjo ir labai lepio.

Ištekėjo ji už Ivaškevičiaus labai jauna ir greitai susilaukė sunaus Kęstučio, bet netrukus mirė vyras ir ji liko našlė.

Po kurio laiko ji ištekėjo už Nyparo, susilaukė dukters Dalės ir sunaus Romo. Bet laike karo ji vėl liko našlė, nes vokiečiai vyrą sušaudė, o vyresnysis sūnus Kęstutis pateko pas vokiečius į darbo batalioną ir buvo pasiūstas į rytų frontą. Ten jį sužeidė ir išvežė gydymui į Vokietiją, į Harco kalnus.

Ona, palikusi savo kūdikį Romą Lietuvoje pas vyro brolių, su dviejų metų dukrele, Dalia, išvyko į Vokietiją ieškoti sunaus Kęstučio, bet pakeliui į ten, ji apsilenkė, nes vokiečiai apgydytą jos sūnų Kęstutį grąžino atgal į Lietuvą.

Tas buvo prieš pat rusų antrą Lietuvos okupaciją ir Ona jau nespėjo sugrįžti į Lietuvą pas savo šeimą.

Labai ji pergyveno tą šeimos perskyrimą, prisiejo jai likti Vokietijoje ir auginti savo vienintelę dukrą Dalę.

Vokietijoje ji vėliau baigė gailestingų seserų mokyklą ir dirbo ligoninėje kaip gailestinga sesuo.

Karui pasibaigus, DP pabėgėlių stovykloje, Ona susipažino su Augustu Mediausiu. Jie apsidėdė ir išimigravo į Naująją Zelandiją.

Po kurio laiko ten gyvenant, jiems prisiejo persiskirti ir Ona viena iš ten, 1962-tais metais atvyko apsigyventi į Australiją. Apsistojo ji Melbourne, Prestono priemiestyje. O jau suaugusi dukte Dalia išvažiavo į Jungtines

Amerikos Valstijas.

Ten Dalia neužilgo ištekėjo už gero, turtingo vyro ir susilaukė dviejų dukterų. Ona labai mylėjo savo dukrą, anūkes ir gyrė ženą, kuris tikrai geras žmogus, jai ir keliones į Jungtines Amerikos Valstijas pas dukterį ir jų šeimą sumokėdavo ir, rodos, automobilį nupirko.

Duktė Dalia ir dabar gyvena San Francisco mieste iš kur ji dažnai į čia atvykdavo mamos aplankyti ir ja pasirūpinti.

Onutės gyvenime, buvo juoko ir ašarų, bet tas atitiko jos gyvenimo kelyje.

1962-tais metais ji susipažino su Vincu Liubinu ir 1963-čiais metais už jo ištekėjo. Visą laiką jie abu išgyveno Melbourne, Prestono priemiestyje, bet nuo 1979-tų metų Ona vėl našlavo.

Ona buvo Dievą tikinti katalikė; Paskutinius pora mėnesių ji praleido slaugos namuose. Mirė ligoninėje trečiadienį rugsėjo 16-tą dieną.

Ilsėkis Ramybėje, tauri lietuve motina, nukeliavusi ilgą gyvenimo kelią.

Gilią užuojautą reiškiau jos mylimai, rūpestingai dukrai p.Daliai ir p.Algiui bei Alei Liubinams, kurie čia Melbourne kaip tikri vaikai velione daugelį metų rūpinosi ir globojo.

Nuoširdi užuojauta visiems giminėms Lietuvoje ir draugams bei pažįstamiems Australijoje.

Tešviečia Tau, Onute, Aukščiausiojo Amžina Šviesa!

EGZITUS LETALIS

(Atkelta iš 5-to psl.)

aparatai, ir, sulėkę medikai, uždeda man ant veido deguonis kaukę...

Svarstau, kuo skiriasi koncentracijos stovyklos bandymų laboratorijos kalinio padėtis nuo maniškės? Abu kenčiam skausmą, abu neturim jokios vilties ir abu norim mirti, bet abu neturime jokių teisių į pasirinkimą. Kiti sprendžia už mus.

Tai gi, guli ir galiu tik svajoti

apie tą nepamirštamai kerintį jausmą, kai nieko neskaudėjo, kai lengvai ir grakščiai judėjau spindinčioje erdvėje, pilnoje džiaugsmo ir laimės, niekieno neskriaudžiamas ir niekam pats nekliudydamas. Kai manęs neslėgė jokie rūpesčiai ir vargai, kai viskas, absoliučiai viskas buvo gera. Ši būseną ir vadinasi – džiaugsmingu išėjimu – egzitus letalis. Ir šį džiaugsmą, paskutinį gyvenime džiaugsmą, iš manęs atėmė.

R.S. amžinai gulintis ligonis

Prezidentūros, Seimo ir Vyriausybės mašinoms specialūs švyturėliai išduodami neteisėtai

Arūnas JONUŠAS

Leidimai išduoti neteisėtai

Vidaus reikalų ministerijos Kelių policijos tarnyba kai kuriems Prezidentūros, Seimo, Vyriausybės bei ministerijų tarnybiniais automobiliais neteisėtai išdavė leidimus įrengti bei naudoti specialius šviesos ir garso signalus.

Lietuvoje galiojantys norminiai dokumentai numato, kad šiuos švyturėlius gali naudoti tik operatyvinių tarnybų – priešgaisrinės apsaugos, policijos, greitosios medicinos pagalbos bei dujų avarinės tarnybos automobiliai.

Pažeisdama galiojančius teisės dokumentus, Kelių policijos tarnyba išdavė leidimus naudoti mėlynos spalvos švyturėlius ne tik aukštiems Seimo, Vyriausybės ir Prezidentūros valdininkams, bet ir kai kuriems šių institucijų kanceliarijų darbuotojams.

Vidaus reikalų ministras Stasys Šedbaras sakė, kad gatvėse neturėtų važinėti daug mažinų su švyturėliais, nes tokiu atveju būtų trikdomas automobilių eismas.

S.Šedbaras nepritarė kelių policijos vadovo žodiniams.

R. Ozolas pritarė, kad švyturėliai ant jo automobilio – privilegija.

Kelių policijos vadovas E. Mačiulaitis teigė tik vykdęs Vidaus reikalų ministerijos nurodymus.

Eltos nuotr.

nurodymui nestabdyti prasižengusių valdžios atstovų automobilių: „Mašinos turi būti vienodai stabdomos. Kas gali garantuoti, jog kuri nors iš jų nėra vogta. Kelių policijos vadovui buvo pasakyta – arba jis susitvarko, arba neteks pareigų“.

Klausimas – be atsakymo

Ministras patvirtino, jog buvusių Vidaus reikalų ministerijos vadovų nurodymas išduoti leidimus ne specialiosios paskirties transporto priemonėms buvo neteisėtas.

Bet S.Šedbaras sakė neįsivaizduojas, kaip elgtis pareigūnui, kurį ministras verčia priimti neteisėtą sprendimą.

„Pagaliau valdžiai kontroliuoti yra žiniasklaida“, - sakė vidaus reikalų ministras. „L.r.“

Per Šilinių atlaidus laukia didžkukuliai

Vida SAVIČIŪNAITĖ

Reikšmingiausi Kauno arkivyskupijoje Šiluvos atlaidai, dar vadinami Šilinių arba Mergelės Marijos gimimo atlaidais.

Raseinių rajono miestelis Šiluva į Katalikų bažnyčios istoriją įėjo kaip pirmasis Europoje žinomas Švenčiausiosios Mergelės Marijos stebuklas - 1612 metais ji pasirodžiusi piemenėliams.

Kauno arkivyskupo Sigito Tamkevičiaus iniciatyva paskutinę

atlaidų dieną, rugsėjo 15-ąją, nutarta skirti žiniasklaidai.

Šiluvos klebonas, kiti kunigai supažindino su Šiluvos atlaidų istorija ir prasme. Pageidaujantiems paliktas laikas dalyvauti iškilmingose mišiose Šiluvos bazilikoje.

Pasikalbėję su dvasininkais apžiūrėję Šiluvą žurnalistai buvo vežami į Tytuvėnus, kur jų laukė ne tik ekskursija po vienuolyną, bet ir Samariečių draugijos paruošti žemaitiški didžkukuliai – „cepelinai“. „L.r.“

RAŠOTE TESTAMENTĄ? Skirkite dalį „Tėviškės Aidams“!

Mintimi šventa ten investuokite save, kur Dievas ir Tėvynė šaukia.

Būk apaštalas spaudoje „Tėviškės Aiduose“!

LIETUVIŠKAI KALBANTIS ADVOKATAS

Patariu visais juridiniais klausimais, ypatingai

- * Testamentų
- * Palikimų
- * Nekilnojamo turto pirkimu ir pardavimu
- * Pinigų investavimu
- * Šeimos teisės
- * Civilinės ir kriminalinės bylos

Kreipkitės į Andrių Žilinską

Lukaitis Partners
Advokatai ir Notaras

123 Church Street, HAWTHORN, VIC 3802
Tel: (03) 9819 5515 Fax: (03) 9819 6078

Uždaryti elektrinę kainuotų milijardus

„Ignalinos AE uždarymas Lietuvai gali kainuoti 14-17 mlrd. litų“, - teigė atominės jėgainės generalinis direktorius Viktoras Sevaldinas.

„Branduolinė energetika yra pigiausia, o ankstyvas AE uždarymas Lietuvos ekonomikai būtų pražūtingas“, - tvirtino ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininkas Saulius Kutas.

Energetikos specialistai per susitikimą su Pramonininkų konfederacijos prezidiumu teigė, kad sustabdžius Ignalinos AE elektros energija pabrangtų mažiausiai du kartus.

Vis dėlto AE galimo uždarymo kaina Lietuvai yra neapskaičiuota, todėl pramonininkai siūlo, kad ją įvertintų Ekonomikos instituto energetikų, Ūkio ministerijos, kitų specialistų darbo grupė.

„Sprendimų dėl Ignalinos AE, įskaitant ir jos saugumą, teisė negali būti atiduota politikams, kol ši tema viešai neišnagrinėta ir nepaskelbta, kas Lietuvos laukia, ją uždarius“, - sakė Lietuvos pramonininkų konfederacijos prezidentas Bronislovas Lubys.

S.Kuto nuomone, AE galima eksploatuoti tol, kol jis bus saugi, o ne žvalgantis į datas. Jis pažymėjo, kad saugumo reikalavimai kasmet keičiasi. Šiuo metu Ignalinos AE yra saugi, tačiau numatytų saugos priemonių įgyvendinimas šiemet vėluoja.

Pasak S.Kuto, tarptautinių įsipareigojimų uždaryti AE nėra, tai politikų prasimanymai.

V.Ševalino teigimu, pirmasis

Ignalinos AE vadovas V.Ševaldinis mano, kad atominę elektrinę uždaryti netikslinga.

Nuotr. iš „Lietuvos ryto“ archyvo

AE blokas, nekeičiant kanalų, dar gali veikti iki 2005, o antrasis – iki 2009 metų. Vieno bloko kanalų rekonstrukcija kainuos apie 100 mln. JAV dolerių.

Ignalinos AE vadovo nuomone, kanalų keitimą galėtų atlikti vietos specialistai, todėl juos jau reikia pradėti rengti.

V.Ševaldinas pažymėjo, kad sprendimą dėl tolesnio Ignalinos AE likimo ir trečiojo reaktoriaus statybos turi priimti Seimas.

„Naujojo reaktoriaus statyba ir paleidimas užtruks 8-10 metų. Pirmasis jėgainės blokas turėtų veikti iki trečiojo paleidimo“, - sakė direktorius.

Šiuo metu Ignalinos AE veikia antrasis reaktorius. Pirmasis po penkių mėnesių planinio remonto turi būti paleistas spalį. Šildymo sezono metu vieno reaktoriaus tiekiamos energijos paprastai Lietuvai nepakanka.

Ignalinos AE Lietuvai tiekia apie 80 proc., elektros energijos.

„L.r.“

Aple telsę į pilietybę – nauji pažymėjimai

Nuo rugsėjo 1 dienos įsigalioja nauji teisės į Lietuvos pilietybę išsaugojimo pažymėjimai užsienyje gyvenantiems asmenims.

Asmenims pageidaujant, Migracijos departamentas įpareigotas pakeisti jiems seno pavyzdžio pažymėjimus naujais.

Pažymėjimai išduodami asmenims nuo 18 metų, kurie neterminuotai išsaugojo teisę į Lietuvos pilietybę ir gyvena užsienio valstybėse.

Teisė į Lietuvos pilietybę neterminuotai išsaugoma asmenims, iki 1940 birželio 15 dienos turėjusiems Lietuvos pilietybę, jų vaikams ir vaikaičiams, gyvenantiems kitose valstybėse. Taip pat pilietybė išsaugoma lietuvių kilmės asmenims, gyvenantiems kitose valstybėse.

Pažymėjimai išduodami, pateikus prašymą Migracijos departamentui, Lietuvos diplomatinėms atstovybėms ar konsulinėms įstaigoms užsienyje arba pasaulio lietuvių bendruomenių valstybių pirmininkams.

Pažymėjimai lietuvių ir anglų kalbomis išduodami asmenims, gyvenantiems užsienio valstybėse, išskyrus asmenis, gyvenančius Nepriklausomų Valstybių Sandraugos šalyse, kuriems jie paprastai išduodami lietuvių ir rusų kalbomis. „L.r.“

„Tėviškės Aidų“ Nr. 38 psl. 6, nuotraukoje „Šeiminkės prie pyragų stalo“, trečia iš kairės turi būti: V.Petraitiėnė, bet ne V.Šemetienė.

Už klaidą atsiprašome. Red.

TOBIN BROTHERS
a better way

Since 1934 Tobin Brothers has provided specialist funeral service to the Melbourne Catholic Community. Today this tradition of service continues at any of our 17 Melbourne Branches.

Head Office:

NORTH MELBOURNE 189 Boundary Road **9328 3999**

Member AFDA